

پادداشت

بودجه‌بندی براساس صفر اهمکاری برای کاهش هزینه‌ها

حسن سبحانی
اقتصاددان

در دهه گذشته رشد اقتصادی سالانه نزدیک نیم درصد بوده است و این در حالی است که اقتصاد ایران از تورم سالانه بالای ۲۰ درصد برخوردار است، نرخ تشدید سرمایه ثابت ناچالس در کشور مغایر از دو سال، در بقیه سال ها منفی است و این به معنای آن است که ما حتی نتوانسته‌ایم استهلاک ماشین آلات و ساختمان هایی که مورد استفاده قرار می دهیم را جبران کنیم و در عین حال که نرخ بیکاری میانگین ۱۲ درصد بندهدم را داراییم، نرخ رشد جمعیت ما هم ۱/۴ درصد است. وقتی این چند آمار را با هم بینجیم متوجه می شویم که فقر در حال گسترش عمیق شدن است و جریان تخریبی در اقتصاد ایران که از دهه های گذشته پتانسیل آن به وجود آمده بود، در حال فعالیت است و اوضاع اقتصادی و به تبع آن اوضاع اجتماعی کشور را تحت تأثیر خود قرار داده و در حال تخریب آن است. با توجه به آثار خطری چنین وضعیتی، معتقدم در دولت آینده نهایت اهتمام باید جلوگیری از افزایش نرخ تخریبی که عنوان شد، باشد تا بتوان پس از چند سال این وضعیت را به یک ثبات رساند و بعداز آن اقدام به فعایت هایی کرد که زمینه های رشد دور قی فراهم شود، این یک چشم انداز غام انگیز اما از نظر من واقع بینه ای از اقتصاد کشور است؛ کار اصلی باید کنترل نرخ تخریب در اقتصاد کشور باشد که البته به نوبه خود زودباره نخواهد بود. برخلاف توقعاتی که در جامعه وجود دارد و سپیرای از آنها هم یه حق است که دنبال رفع اقدامات فوری تر برای رفع مشکلات هستند، اما این موضوع زمانبر است. اوضاع اقتصادی کشور معمدانه از دو نوع سیاست، یک سیاست های پولی و ارزی و یکی سیاست های مالی متأثر می شود و بقای این سیاست ها، عامل هی وجود امدن عدمه مشکلات فعلی است و این بدان معناست که اقدام برای تغییر این سیاست ها می تواند منجر به اصلاحاتی در مسائل پولی و ارزی کشور از یک طرف و مسائل مالی کشور از طرف دیگر شود که اولی (سیاست های پولی و ارزی) امکان تشویق تولید را فراهم می کند و دومی یعنی سیاست های مالی، امکان بهبود در بودجه دولت را سبب سازی می کند. اگر سیاست های مالی یعنی آنچه که به هزینه ها و درآمدهای دولت بر می گردد از طرق تعادل بین دخل و خرج، اصلاحاتی را تجربه کند، موجب می شود که دولت کمتر به سرانجام قرض از مردم و یا چنین فعالیت هایی برود و دخالت کمتری در اقتصاد نداشته باشد.

مردم خواهد ترد؛ دولت از فرمان از مردم را منعف نمی‌نماید، مردم باید پول خود را در فعالیت‌هایی به کار بیندازند که برای آنها در آمد باشند، با فرض اصلاحات پولی، فعالیت‌های اقتصادی مردم به تدریج شروع خواهد شد و این یعنی جوانان زدن زمینه‌های تولید و اشتغال با فاصله بیشتر. در اقتصاد در آمدها و هزینه‌هایی برای دولت متصور هستیم، اما آنچه که واقعیت دارد این است که بد لیلی رکود اقتصادی در آمدها به اندازه هزینه‌ها افزایش پیدا نکند، بنابراین باید هزینه‌هارهای نسبت در آمدها یا کمتر افزایش داد یا در برخی موارد هزینه‌ها کم کرد و در برخی موارد نظیر حقوق کارکنان که نمی‌توان آن را کاهش داد، باید با یک نرخ کمتری افزایش راعمال کرد، باید شکاف بین درآمد و هزینه را از طریق کنترل هزینه‌ها کاهش داد و به تدریج این شکاف را است، این مسیری است که باید در بودجه اتخاذ شود. راهکار کلیدی آن هم بودجه‌بندی بر اساس صفر است، معنای بودجه‌بندی براسان صفر این است که به جای آنکه دستگاه‌های اجرایی هر سال بودجه سال قبل خود را بایه بگیرند و به اندازه نرخ تورم هم اضافه بر آن بگیرند، باید سازمان‌های برنامه و بودجه به دستگاه‌های اجرایی بگوید بودجه سال قبل بتان تمام شد، برای بودجه امسال باید از اول استدلال بباور دید که چرا این بول رامی خواهید، یعنی یک سختگیری بسیار زیاد در هزینه‌هایی که دستگاه‌های دولتی پیشنهاد می‌کنند.

نیم نگاہ

توسعه همکاری نفتی و دستور کار ایران و ترکمنستان

از این سی. زمانهای سرسو مبارزاتی سیی بین و بر میتسن در نشست مشترک مدیرعامل شرکت نفت خزر و سفیر تر کمپنستان در ایران بررسی شد. علی اصولی، مدیرعامل شرکت نفت خزر این دیدار با اشاره به تاریخچه مناسبات ایران و ترکمنستان به عنوان دو کشور همسایه با ارتباطات عميق قومیتی و گسترده مرزی مشترک در ختنی و دریا، غالیاتیها و مأموریت‌های شرکت نفت خزر را معرفی و به توانمندی‌ها و دستاوردهای کسب شده در آب‌های عميق خزر اشاره کرد. او تشكیل کسربسیوم مطالعاتی خزر جنوبی، بلوک‌بندی اولویت‌بندی ساختارها و اولویت پیخشی به عملیات

حقایقی اکتشافی در بلوک های ۶/۲ و ۱/۱ و تفاوچ همکاری نقی با جمهوری اسلامی ایران، از بررسی راهنمایی ارآمدانها و فعالیت های مهم شرکت نفت خزر بر شمرد و باشاره به استقرار تأسیسات کشتی سازی در شمال ایران و تجربه ساخت شناورهای ایران خر، سکوی نیمه شناور ایران امیر کبیر و شناورهای پندرمنظمه کاسپین، اظهار کرد: ظرفیت های ایران در این بخش، ظرفیت بالقوه ای برای ارائه خدمات در حوزه همکاری های مشترک دو کشور به شمار می رود. احمد قربانی، سفیر ترکمنستان در ایران نیز ضمن قدردانی از برگزاری این نشست، به تشریح دوران طلابی مناسیبات بین دو کشور پرداخت و پر ضرورت همکاری های جوانبه در زمینه طرح های نفت و گاز تأکید کرد. او در صحبت های خود از گسترش همکاری ها بپوش های فنی و مهندسی استقبال و به نقش سفارت به عنوان پل ارتباطی بر مبنای ارائه پیشنهادهای منطقی و اجرایی به شرکت های فعال در ترکمنستان اشاره کرد. سفیر ترکمنستان در ایران با اشاره به همکاری های ایران و آذربایجان، اظهار

امیدواری کرد که کشور ترکمنستان بین تواند از خدمات و داشت فنی ایران در آباهای عمیق دریای خزر استفاده کند و نشست کمیسیون اقتصادی با حضور شرکت‌های فنی و تخصصی دولط طرف هرچه سریع تر تشکیل شود. رقبانی با اشاره به مستاوردهای شرکت نفت خوزه در آباهای عمیق خزر و از
بهره‌مندی این شرکت از حضور متخخصان و کارشناسان خبره و فنی افزود: ظرفیت‌های زیادی برای گسترش همکاری‌های ترکمنستان و ایران در بخش انرژی در دریای خزر وجود دارد که می‌تواند به توسعه اقتصادی دو کشور کمک کند. براساس اعلام شرکت نفت خوزه، در این نشست، راههای گسترش همکاری‌های مشترک بین دو کشور و پیشنهادهای منطبق با این موضوع مطرح و بحث و تبادل نظر شد.

در پی مصوبات شورای عالی شهرسازی مبنی بر احداث شهر جدید خوارزمی مطرح شد

مهاجرت معکوس در انتظار پایتخت

افع سازندگان ◀ شهر جدید چالش مسکن را مرتفع نمی کند

رمان ملی - شورای عالی شهرسازی از مصوبه‌ای خبر داده که براسان آن شهر جدید خوازمی در اراضی معرض شهرک زیتون تأسیس خواهد شد در واقع این مصوبه که براسان پیگیری مؤثر استانداری و اداره کل راه و شهرسازی استان تهران صورت گرفته اگرچه به نظر می‌رسد با اجرای آن در تامین اراضی معرض مشکلات چندین ساله ساکنان شهرک زیتون مرتفع خواهد شد، اما به اعتقاد کارشناسان احداث شهرهای جدید نیازمند تامین زیرساخت‌ها و هویت بخشی شهری است که قطعاً هزینه گزاری را ن‌hem در شرایط کنونی به دولت تحمل می‌کند و احتمال مهاجرت معکوس از این شهرهای با پایتخت نیز موضوعی است که می‌تواند چالش جمعیتی تهران را تشدید کند به گفته تحلیلگران شهرهای جدید در حال حاضر اولویت نخست برای رفع چالش‌های مسکن به شمار نرفته و بهتر است دولت ابتداء و یک‌رد خود را متوجه بافت‌های فرسوده‌ای شنند که علاوه بر زیرساخت‌های شهری از هویت مسکونی و شهری برخوردارند. ضمن آنکه بررسی امکان توسعه و بارگزاری جمعیتی شهرهای جدید کنونی نیز قطعاً مزیت الاتری نسبت به احداث شهری دیگر برخوردار خواهد بود.

جمعیت کلانشهر های ایجاد می شود و این در حالی است که کار کرد بافت های فرسوده به عنوان محدوده های داخل بافت متفاوت است وی با عنوان اینکه نبود امکانات و زیر ساخت های مناسب هم اکنون شهر های جدید اطراف تهران را به سکونت گاه های خوبگاهی تبدیل کرده است گفته: قطعاً بافت های فرسوده به واسطه برخورداری از زیر ساخت ها و همچنین هویت شهری اولویت بیشتری در رفع چالش های مسکن خواهند داشت، اما مشکلاتی که برای داخل و تصرف در این واحدها به دلیل چند مالکیتی وجود دارد به همراه این رهیزینه بالای تامین زمین باعث می شود که رویکرد دولت بیشتر به احداث شهر های جدید معطوف شود. این کارشناس حوزه مسکن در پاسخ به اینکه آیا هزینه های ناشی از تامین زیر ساخت های شهر های جدید در مقایسه با بافت های فرسوده بالاتر نخواهد بود و منافع دولت در احیای بافت های فرسوده نیست، گفته: قطعاً احیای بافت فرسوده منافع بیشتری را متوجه دولت خواهد کرد اما سیاست وزارت راه و شهرسازی به گونه ای تعریف شده که ازادی عمل در شهر های جدید را به احیای این مناطق ترجیح می دهد، اما نکته حائز اهمیت احتمال شکل گیری مهاجرت معمکوس در نتیجه احداث شهر های جدید بدون هویتی است که تهابه قصد خوبگاه و سریز جمعیت ساخته مسکونی در دستور کار قرار گرفت؛ به گونه ای که گفته می شود در این شهر که کمتر ۴ هزار واحد مسکونی دارد چند پارک ۱۰ هکتاری، ۱۴ هزار مترمربع دفتر کار و فضای اداری، ۳۱ هزار مترمربع فضای تفریحی و خرید و همچنین ۳۸ هزار مترمربع فضا برای امکانات عمومی از جمله مدرسه ساخته شده است.

◆ شهر های جدید محلی برای منافع سازندگان

عارف اقوامی مقدم، استاد دانشگاه در حوزه برنامه ریزی شهری در این رابطه می گوید: مشخص نیست برخی از مسئولانی که در مردم این موضوعها اظهار نظر می کنند، تا چه حد از مکاتب زمین هایی که باعث رشد جمعیت در فضایی شود آگاهی دارند. اکنون مکان های اطراف آن مشکلات و چالش های بزرگی دارد که یکی از آنها منابع است که حدود ۴ میلیون نفر از جمعیت روز تهران برای خواب مراجعت می کنند به گفته کارشناسان تنها زمانی می توان به طبعی است. به عنوان مثال داشت های شهر بار ۳۵ سانتیمتر نشست کرده که این به معنای نبود آب در این منطقه است. همین یک نکته نشان می دهد حتی منابع طبیعی موجود در این منطقه و اطراف تندارهای شهری نیست به تامین زیر ساخت ها اقدام شود تهران جوابگوی جمعیت حاضر نیست. وی خاطر نشان کرد: باید سیاست های کلان کشوری در این حوزه اصلاح شوند به طور قطع این در حوزه مجلس، هیات دولت و برنامه های توسعه ۵ ساله و برنامه های ملی است و می طلبید که به گونه دیگری به استقرار جمعیت در تنها در مدت کمتر از ۳ سال بیش از ۷۰ هزار واحد مسکونی

می شوند. به گفته فاطمی عقداً در حال حاضر به نظر می رسد آنچه می تواند مشکلات مسکن را رفع کند ابتدا اجای بات فرسوده و در اوایل بعده بررسی برای توسعه و بارگزاری جمعیتی جدید در شهرهای جدید کنونی است.

وی در خصوص تاثیر شهرهای جدید در کاهش قیمت مسکن گفت: آنچه مسلم است کاهش رخصی از تقاضای مسکن به کاهش قیمت مسکن منجر خواهد شد اما در صورتیکه مهاجرت معکوس رخ دهد خود به ویژه در مناطق خاصی ایران مانند تهران ایجاد و توسعه است فرانه ایان صادق ملاوجرد معاون شهرسازی و معماری وزارت راه و شهرسازی و دبیر شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در نامه‌ای به استاندار تهران مصوبات این شورای عالی در خصوص اراضی موضع به اعضای تعاونی شهرک زیتون در شمال شرق تهران را بلاغ کرد که بر اساس آن شهر جدید خوارزمی جهت اگذاری اراضی به تعاونی زیتون انتخاب شده موضوعی که نشان دهنده عزم وزارت راه و شهرسازی و البته استانداری تهران برای احداث شهر جدید دیگر در اطراف تهران دارد.

گستره سرزمینی فکر شود. به اعتقاد او، ایجاد و توسعه شهر جدید از سنتی که در انگلستان گذاشته شد تاکنون هیچ نسخه‌ای حتی در صدی هم برای توزیع بهینه جمعیت نبوده و تصویر اینکه ایجاد شهر جدید یا توسعه آنها مانند ایجاد حمل و نقل ریلی بتواند تراکم جمعیت در یک نقطه‌ای را حل کند، هیچ تجربه جهانی ندارد. با این روش تقاضای جمعیت پیشتر می‌شود، بنابراین راه حل کاهش فشار جمعیت به ویژه در مناطق خاصی ایران مانند تهران ایجاد و توسعه شهرهای جدید نیست ساخت شهرهای جدید به شیوه‌های گذشته، فقط فرصت خوبی برای کسانی است که از ساخت و ساز منافع خود رادیبل می‌کنند.

◀ شهرهای جدید اولویت نخست نیست

سید محمود فاطمی عقد استاندارشگاه و معاون اسبق وزارت راه و شهرسازی در خصوص تاثیر شهرهای جدید در کاهش چالش مسکن و احیای بافت‌های فرسوده به جای احداث شهرهای خوابگاهی به «آرمان ملی» می‌گوید: باید توجه داشت که ماموریت شهرهای جدید با احیای بافت فرسوده متفاوت است، چراکه شهر جدید برای سریز امداده سازی هر گونه امکانات اولیه ساخته و تحویل متقاضیان بود. نگاهی به تجربه برخی کشورهای توسعه یافته در ایجاد شهرهای جدید نشان می‌دهد که برای تمرکز دادن ای از پایخته‌ها تنها به ایجاد مراکز سکونت بود بلکه با ایجاد مراکز و ایجاد مراکز گردشگری و فعالیت به هدف دست یافت. در این رابطه یکی از ترین تجربه شهرهای جدید در پاریس صورت گرفته است. مل مربوط به مطالعه و ساخت شهر «بتیگنولز» از سال ۲۰۰۴ شد و سرانجام این شهر با ۳ هزار و ۵۰۰ واحد مسکونی در سال ۲۰۱۶ به بهره برداری رسید.

احان و سازندگان این شهر در تلاش بودند با انواع ایده‌هایی، برخی از جمعیت پاریس را به این شهر منتقل کنند نه اینکه سقفی برای آنها بسازند. جذب این شهر سبب شد تا بشیوه ای از برج‌های مسکونی شهر جدید «بتیگنولز»، در مراحل ساخت و ساز، توسط پاریس نشینان پیش خرد شود. تامین ساخته‌های شهری، ایجاد پارک‌ها و فضای سبز و همچنین تبر جهانی اداری و مراکز غیرمسکونی به علاوه ساخت و سازهای

A large industrial furnace with glowing orange molten metal being processed.

کردن راهکارهای مربوطه هستیم. بخش معدن و صنایع معدنی در سال گذشته، در تحقق شعار رونق و جهش تولید موفق بود، به طوری که همه محصولات فلات اساسی از رشد مطلوبی پرخوردار بود و امیدواریم امسال نیز اهداف تولید محقق شود. از جمله اقدام‌های انجام شده در حوزه پیش‌بینی‌ها و مانع‌دادی‌ها، شناسایی موانع و چالش‌های حوزه اکتشاف است که برای رفع آنها جلسات متعددی با ذی‌نفعان دولتی و خصوصی برگزار شده و در حال عملیاتی کردن راهکارهای شناسایی شده هستیم.»

و صنایع تعدی، نیاز به سرمایه‌گذاری به ویژه برای نوسازی ماشین‌آلات و تکمیل پروژه‌ها است و در سال ۱۴۰۰ این سرمایه‌گذاری‌های کدام محل قرار است تامین شود، اضافه کرد: «در بخش معدن کوچک مقیاس، با استفاده از خدمات و تمهیلات صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، امکان نوسازی ماشین‌آلات معدنی فراهم شده و در برنامه سال ۱۴۰۰ این موضوع لحاظ شده است. در حوزه معدن بزرگ مقیاس نیز که به طور عمده برگزار شده است، نوسازی ماشین‌آلات و تکمیل پروژه‌ها در دستور کار بوده و تامین مالی همکاری بسیاری برای سرمایه‌گذاران دارد، تفاهم‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین بستر مناسبی برای حضور سرمایه‌گذاران را فراهم خواهد کرد و در حال حاضر با توقف‌های انجام شده در این همکاری، به نظر مرسد استواردهای مهمی در حوزه انتقال فناوری انجام شود.» این مقام مسئول درباره چگونگی تحقق شعار سال در بخش معدن افزود: «به منظور تحقق شعار سال، مشکلات و گلوگاههای بخش از ابتدای زنجیره ارزش معدن و صنایع معدنی بررسی شده و به دنبال عملیاتی اطمینان از بازار مناسب و مستمر نموده بهتری پیدا

وزارت صمت رشد تولید فولاد را پیگیری می کند

تحقیق افق ۱۴۰۴!

پکی از اساسی ترین مشکلات در بخش معدن و صنایع معدنی، نیاز به سرمایه‌گذاری بهویژه برای نوسازی ماشین آلات و تکمیل پروژه‌ها است و در سال ۱۴۰۰ این سرمایه‌گذاری‌ها از کدام محل قرار است تامین شود، اضافه کرد: «در بخش معدن کوچک مقیاس، با استفاده از خدمات و تسهیلات صندوق بهمراه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، امکان نوسازی ماشین آلات معدنی فراهم شده و در برنامه سال ۱۴۰۰ این موضوع لحظه شده است. در حوزه معدن بزرگ مقیاس نیز که به طور عمد شرکت‌های پیمانکار در آن فعالیت می‌کنند، نوسازی ماشین آلات و تکمیل پروژه‌ها در دستور کار بوده و تامین مالی برای سرمایه‌گذاری از محل تفاہنامه‌ای باشکن کشوف مورد توجه است که ارزش آن ۱۲ هزار میلیارد تومان می‌رسد.» اور خصوص تفاہنامه همکاری ۲۵ ساله ایران و چین و دستاوردهای مشتبی که برای بخش معدن و صنایع معدنی می‌تواند به دنبال داشته باشد، گفت: «توسعه صنایع فولادی با حضور سرمایه‌گذاران چین موجب می‌شود تا امکان صادرات بیشتری فراهم شود و فرسته‌های سرمایه‌گذاری در این حوزه با اطمینان از بازار مناسب و مستمر نمود بهتری پیدا

آرمان ملی: معادن و زیر صنعت، معدن جارت و رئیس هیات اعمال سازمان توسعه و نیازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) ت: «با توجه به تامین عمد سرمایه‌گذاری‌های دنیا، دستیابی به اهداف چشم انداز ۱۴۰۰ و دید سالانه ۵۵ میلیون تن فولاد امکان پذیر است.»... وجہ... جعفری درباره آخرین وضعیت ح جامع فولادی کشور افزود: «طبق یدترین پایش طرح جامع فولاد، ظرفیت‌های اداد شده تا پایان سال شامل ۳۹/۴ میلیون ظرفیت تولید شمش فولاد، ۳۷/۱۸ میلیون آهن اسفنجی، ۶۶/۷۵ میلیون تن گندله ۴۴/۱ میلیون تن کنسانتره است. تولید صولات این زنجیره تا پایان سال ۹۹ مشتمل بر ۳۰/۷ میلیون تن فولاد خام، ۳۱/۱۴ میلیون آهن اسفنجی، ۴۶/۰۶ میلیون تن گندله، ۵۰/۰ میلیون تن کنسانتره و ۱۰/۴۱ میلیون تن گ آهن بود. برای ایجاد توازن و تحقق برنامه بد ۵۵ میلیون تن فولاد، حدود چهار میلیارد ۴ میلیون یورو نیاز است که تاکنون حجم قابل بهره‌گیری از این میزان سرمایه‌گذاری، تأمین اعتبار است؛ بنابراین دستیابی به اهداف چشم انداز ۱۴ امکان پذیر است.» او در پاسخ به اینکه